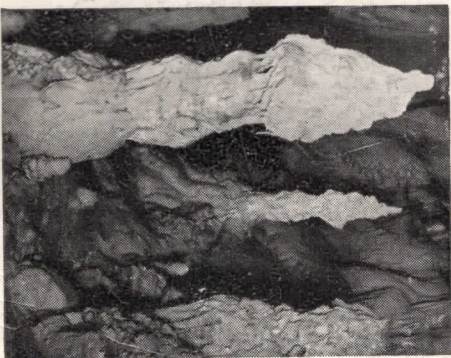

Javoříčko.

MLADEČ.

Navštivte krápníkové jeskyně

SEVEROMORAVSKÉHO KRASU!

JAVOŘÍČKO U BOUZOVA

perla moravských jeskyní, nové objevy, turistická chata, hromadné i jednotlivé ubytování, hrad Bouzov, Zámeček zámek, moře lesů. Obnovene Javoříčko — Moravské Lázně, památník Javoříčským umučeným. Železniční stanice Cervenka—Litovel—Koutce. Lyžařské terény. Autobusové spojení.

MLADEČ U LITOVLE

sídlíště pračlověka, nové osvětlení, dluhová nálezy, slovanské pohřebiště, hotel, noclehárny, restaurace, Přírodní rezervace, koupaliště, lyžařské a sáňkovač sjezdová dráha, Železniční stanice Mladeč — jeskyně, Autobusové spojení.

ZBRAŠOV — TEPLICE LÁZNĚ NA MORAVĚ

stříbrná a barevná pohádka aragonitových krystalů, onyxové rejsťové krápníky, teplá minerální voda, plynná jezírka, Hranická propast, hrad Heřtýn, Zahrádni restaurace, lázeňské prostředí, Železniční stanice Teplice Lázně na Moravě, Autobusové spojení.

NA POMEZI — LÁZNĚ DOLNÍ LIPOVÁ

exotická krápníková výzdoba, nové objevy, restaurace, lyžařské terény, Jeseníky, lázeňské prostředí, Železniční stanice Na Pomezí — jeskyně Autobusové spojení.

NA ŠPIČÁKU — SUPÍKOVICE

nejstarší moravskoslezské jeskyně, podzemní bludiště, restaurace, noclehárna, Příjemné prostředí Lázní Jeseník, Rejvíz, ráj lyžařů, Železniční stanice Supíkovice, Autobusové spojení.

Jeskyně i pohostinské závody Severomoravského Krasu jsou připraveny po celý rok uvítají vás k letní a zimní rekreaci v nádherném kraji. Navštivte je, budete překvapeni a spokojeni!

Informace: Severomoravský Kras, 7. s. s. T. o. Olomouc, propagační kancelář.

Olomouc, Anglická 12, telefon 3438.

Severomoravský Kras, propagační oddělení v Litvli, Vítězná 402, tel. 210.

CIS Olomouc, Litovel, Hranice a Jeseník.

Československý KRAS

ЧЕХОСЛОВАЦКИЙ КАРСТ
KARST TCHÉCOSLOVAQUE
KARST OF CZECHOSLOVAKIA

V/7-10

1 9 5

VYDAVA

ИЗДАЕТ

PUBLIÉ PAR

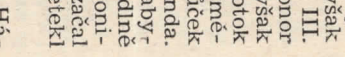
PUBLISHED

SPLEOLOGICKÝ KLUB V BRNĚ VE SPOLUPRÁCI SE STÁTNÍM ARCHEOLOGICKÝM ÚSTAVEM V PR

you,

je
eće
ek-
oda

ém
ny-
nu
ná-
tě-
ěji,
Vý-
mí.
arší
pro.
em.
ček
ček
yla
teto
riál
riál,
dva

čisti
kého
sna-
ě se
Za
Při
madí
ž do
kde
rodní
dina
rati-
vádí

věra,

mí.
Vý-
ěji,
tě-
ná-
nu
v y-
ém

dá-
ek-
je
pu,

pro. em. ček ček byla této riál, riál, dva vy- šak III. III. nor výšak tok mě- níček nda. nda. by r dně oni- ačal tekli

Há-
čičišti
kéno
sna-
ě se
Za
Při
madí
ž do
kde
rodní
dina
rati-
hvádí
věrá,

tvorí jisté sílon, poněvadž voda se zde chová jako ve spojitých nádobách.

Nyní se pokusíme proniknouti prohloubením sondy proti toku potůčku do neznámých prostor a pokusíme se dále objasnit tuto záhadnou hydrografickou situaci.

- I. J. Dvořák: Příspěvek k hydrografii Ochozka, Čs. Kras. II., 56—58.
- II. J. Dvořák: Jeskyně Malčina v Hádeckém údolí, Čs. Kras. III., 62—66.
- III. A. Roček: Moravský Kras, Praha 1922. Příspěvek Moravským Krasem, Praha 1928.
- IV. Dr. R. Příh: Badatelské výhlídky v jižní části Moravského Krasu, Časopis turistů, LX., 6, 2.

Jaroslav Dvořák, Brno.

Dodatek k paleontologickým nálezům z jeskyně „V hložku“ pod Vintokami.

Dík laskavosti předsedy A. B. a k tomu jsem příležitost publikovati ve VVM IV. (1949), 24—32, dluhováne paleontologické nálezy z jeskyně „V hložku“ pod Vintokami (Křížova č. 16, Absolonovala č. 26), jež zde získala bývalá Jeskynní sekce Přírodovědeckého klubu v Brně. Doda- tečně připojuji k těmto nálezům nepřevem opomíjené ostrovní paleo- litické stanice podle dalšího rukopisného seznamu Procházkova tyto nálezy:

Ursus arctos L.: canin pěkně zachovalý z levé max. a 2 řezáky.

Lupus spelaeus: fragment mandibuly sp. m. a m., tyto jsou sice ořezlé, ale dobře zachovalé. Kus patřící nepochybně staršímu jedinci ne při- liš velkému. Mimo to zjištěny 3 metacarpy, také bezvadné za- chovalé.

Cervus maral: frgm. femuru, 2 ulonky lopatky a několik roztržitých žebér, pravý astragalus značně poškozený (Procházka výslovně po- znamenává, že materiál nutno dále srovnat).

Bos priscus: carpalní kost a spodní část velmi pěkně zachovalé lopat- ky, lišící se od lopatky Bos primigenus.

Procházkovy sestupy do Macochy.

Jak známo, sestoupil J. V. Procházka třikrát do Macochy. O prvním svém sestupu vydal zprávu 5., 7. a 8. října 1898 v Moravské Orlici (téhož roku též separátně), kdežto o druhém a třetím sestupu — pokud je mi známo — zprávy vydány nebyly.¹⁾ V Procházkově lite- rární pozůstatosti, do níž mi dovolil nahlédnout laskavě prof. dr. ing. Ot. Gartner, je však o těchto sestupech několik záznamů. J. V. Pro- cházka zmiňuje se stručně o svém prvním sestupu dne 3. září 1898, kdežto o druhém sestupu dne 16. srpna 1899 referuje poněkud po- drobněji.²⁾ Podnikl ho opět z dolního můstku. Silný rumpál, vy- půjčený od F. Sedláka z Lážáněk, byl vzeprten o obehádku nového můstku, byl dále zatížen, měl dlouhé tusté pražce a jeho příčka byla přivázána silným provazem ke stromu nad můstkem. Nové lano a pevný hornický koš zajišťovaly bezpečný sestup. Lano bylo položeno

1. Nevyvěřitelnou zůstává jiná poznámka Procházkova, že „Dne 2. října 1898 se- stoupil jsem po prvé do Macochy 3. září (zde je zřejmě vymazáno 1899) t. r. šel jsem tam po druhé. R. 1899 dne 16. srpna sestoupil jsem do Macochy po třetí.“ O této druhé expedici Procházkovy str. V. Špizner v Mor. Orlici 20. 8. 1899 (č. 180) a H. V. Sáb- ka ve Svatém (1911) č. 30, str. 483.
2. K. Absolonovala (1912) zmiňuje se, že druhý sestup Procházkův byl bez postranního výsledku.

do kolečka a kladky, která byla přidělena k ohradě můstku. Aby sestup byl pohodlný, uvázal Procházka provazový žebřík na zábradlí můstku, pověsil ho do Macochy a sestupoval, sesňován jsa v koši, náskoky svah k Macochě. Výpravy chtěl se účastnit též vyškovský na šikmý svah k Macochě. Výpravy chtěl se účastnit též vyškovský Florian Koudelka, „leč intrikant dr. M. Kříž ušel mi den před sestupem“, „přehl odtamtud, domnívaje se, že sestup tím zamezí. Leč neprekazil nic, druhý den jsem tam sestoupil s J. Pešínou, fotogra- fem z ústavu V. Vilma z Prahy“. Procházka sestoupil kolem 7. hod. ranní, sestup se děl obvykle bez nejmenší příhody, snesen byl dolů velký fotografický aparát. Poznámává, že diváci a „neodborníci“ nejménovaní pánové, že by sestoupili dolů a na dně lečím, zvláště při měření, vypomohli. Procházka píše výslovně, že jeho úmyslem bylo prohlédnouti zejména směr puklin, ráz příční brýdicatosti, dále smýcných puklin a směru vrstevního. Měl také v úmyslu vyšetřit hloubku Macochy. „Nepodařilo se mi to však zcela. Mimo to — píše —, chtěl jsem vyšetřit směr podzemního potoka barvením. I to se- zhalilo. Nebyť u výstoku Punkvy, kdo tam měl být!“ Hloubka Ma- cochy byla měřena provázkem, zavěšeným na tyči, vystřené 4,35 m daleko do Macochy. Tyč byla položena na zábradlí hor. můstku, na její konec byla přivázána kladka a provázek, obléžkaný kamenem, spuštěn do propasti. Mimo to byla tyč vystřena hodné nad rybníček. Provázek byl svinován, nedotýkal se stupně v kolmé stěně. Když byl vtažen, naměřeno 131,20 m. Hloubka měřena kolínem také provázkem na 88 m až na balvanitou stěnu, když byl však poněkud šikmo nakloněn, sahalo ho 91,5 m až k hladině rybníčku. Dále byla měřena délka balvanité stěny (95,5), vzdálenost jalového koryta Punkvy od činného, a to od jezírka západního a východního 17 m, na straně protější 5 m, šířka dna Macochy 32 m mezi starým a novým korytem, šířka hladiny v Punkvě 4,5 m, délka svahu straně na levém břehu Punkvy 12,5 m (vážením 11 m), do sypkého svahu až ke skalní stěně 45 m (vážením 44,5 m), dále rozměry rybníčku, šířka Kůlny 37 m a teplota vody v proudu potůčím 10,9° C. (J. V. Procházka chtěl měřit zřejmě ještě další teploty). Vrstevní směr Kluzácký stanovi S 60° V. 54° J. Kůlna je vyvinuta ve směru vrstevním, klenba se jeví jen spádým vrstevním obloukem. Všechny macošské jeskyně jsou vyvinuty ve směru vrstevním, avšak směr ten mají jen ty jeskyně, které se táhnou do stěny záp. a vých. Ve stěně jižní jsou jeskyně vyvinuté ve směru delší osy. V sypkém nánosu pod Kůlnou byl vyvinut malý plytký závrtek. Kolín je vyvinut v puklině kolmé (!), běžící souběžně k delší ose Macochy. Závazí, spuštěné kolínem do Macochy, nespádně do záp. rybníčka, nýbrž na srázný svah nad ním. Dostihne zemi ve výši asi 5 m nad jeho hladinou. Podstatou vzniku Macochy je tektonická puklina, v níž se dostud zjevy krasové vyvinují, zrovna taková, jako ta, v níž se vyvinul Suchý sloupový žleb. Mimo to je při tom husá transversální brýdicatost dvojsměrná a vrstev- natost vápence uvolněna, pukliny ty mají vzájemně, že všechno sou- vrství vápencové do hloubky důstojně je rozřezáno na samé po- lvedrické tvary, a tím pohrňuje pevnosti. Zároveň poskytl pukliny tv dráhu vodě, ať běhnuté, ať prosakující. V hlavní puklině snomá- dily se vody, účinek byl nejsilnější. Původní tvar Macochy byl tvar propasti, na západě a východě ohraničené kolímy stěnami. Důkazem je spodní její dno. Odpryskování utvářelo hořejšek, jehož tvar se srovnává zase jen s rázem a směrem puklin, resp. polohou polyedric- kých kousků. Východní stěna Macochy musí být kolmá, to je podmi-